Ivica Šušiæ: KIP DOMOVINE

Autor Administrator

Ivica
Šušiæ

KIP DOMOVINE

Antunu Gustavu Matošu

U katedralu jedne teške
noæi

Uðoh tiho i priðoh do
oltara,

Sa zvonika jecahu zvona
stara,

Htio sam duši molitvom
pomoæi.

Kad tamo pri tamnom
visokom odru

Jedna žena gledaše u
daljinu,

Tri su joj boje ovile
haljinu:

Prepoznah crvenu, bijelu,
modru.

I reèe mi tiho: Moli se,
sinko,

Nad nama pletu neke èudne
niti,

Hrvat je opet tako teško
biti.

Osim Boga ne æe pomoæi
nitko,

Tuðinac nam opet stupa
sred mraka

Da rasproda ostatke
ostataka.

Na
upozorenje prof. Divne Šušiæ, i uz
ispriku, ispravljamo pogrešku koju smo
uèinili nekritièkim prenošenjem s web stranice http://www.hazud.ch/2014/03/antun-gustav-matos-kip-domovine/
pjesme Ivice Šušiæa Kip domovine koja je
pripisana pjesniku Antunu Gustavu Matošu. Ovdje također u cijelosti navodimo njen osvrt o kronologiji
nesporazuma i životopis pjesnika.

KRONOLOGIJA
JEDNOGA NESPORAZUMA

Matošev
odjek u suvremenome stihu

Kako
su stihovi profesora i književnika Ivice Šušiæa iz Splita posveæeni Antunu
Gustavu Matošu nepromišljenim i površnim potezom nekoga pojedinca proglašeni
Matoševim

Neobièan sklop okolnosti

doveo je do zabune vezane uz autorstvo jedne pjesme.

Naime, u knjizi pjesama
Versi hrvatski, profesora Prve
splitske gimnazije Ivice Šušiæa, tiskana
je i pjesma“Kip domovine“ posveæena
A. G. Matošu. Buduæi je koncepcija knjige takva da je svaka pjesma posveæena
odreðenome književniku - sve pjesme motivima, ritmom, formom ili porukom
podsjeæaju na pjesme književnika kojemu su posveæene. U predgovoru zbirke njezin
autor navodi kako „ …u pjesmi posveæenoj Marku Maruliæu nalazimo dvostruko
rimovani dvanaesterac, Džori Držiæu akrostih, Ivanu Gunduliæu osmerac, A. K.
Miošiæu epski deseterac, A. G. Matošu sonet, A. B. Šimiæu slobodni stih
grafièki oblikovan…Pjesme pjevaju o mojim preokupacijama, onima kojima se na
osobit naèin vežem za svoje pjesnièke uzore. Oni progovaraju kroz mene, a ja
kroz njih“ – pojašnjava Ivica Šušiæ. Zato se i dogodilo da je navedena pjesma
zabunom poèela biti prenošena kao
Matoševa. Najprije je tiskana u nekim knjigama, potom izvoðena na javnim
skupovima i promocijama. Zadnjih dana, potaknuta aktualnim dogaðanjima u Haagu,
prenosi se društvenim mrežama u tisuæama objava. I sve pod Matoševim imenom.
Zanimljivo je i to da je tiskana u nekakvoj
skraæenoj verziji (nedostaje cijela završna kitica), èime pjesma gubi
svoju osnovnu poveznicu s Matoševom poezijom, sonetnu formu. Razumijem da
èitatelj koji nije dovoljno predano išèitavao Matoša može pogriješiti. Manje mi
je prihvatljivo da se to dogaða novinarima nekih vodeæih hrvatskih dnevnih
novina. Sasvim je neprihvatljivo da neprovjerene podatke prenose èak i
institucije i portali kojima je osnovna djelatnost èistoæa hrvatskoga jezika.

Kronologija
nesporazuma

Onaj tko dobro poznaje
hrvatsku književnost zna da su pisci kroz povijest težili vjerno zabilježiti
sliku svoga vremena. Tako je Pavao Štos napisao poznatu elegiju Kip domovine vu poèetku leta 1831., (kip, u znaèenju slika, stanje domovine). Matoš
je svoju proznu crticu naslovio Kip
domovine 188* želeæi izraziti svoje
nezadovoljstvo tadašnjim stanjem domovine. Šušiæeva pjesma Kip domovine pokušaj je da se oslika naša stvarnost, uspostavi
poveznica s Matoševim vremenom te ukaže na stoljetnu sudbinu hrvatskoga naroda
koja se vremenom nanovo aktualizira. Motiv žene u katedrali uzet je iz Matoševe
pjesme Pri svetom kralju, a boje
haljine sadrže simboliku njegova Imaginarnog
putovanja. Završna kitica, koja se u
objavama na jeziènim portalima i društvenim mrežama niti ne navodi,
parafrazirana je poenta Matoševe Stare
pjesme koja izražava strah Hrvata od odnaroðivanja. Studiozno prouèavanje
Matoševe poezije i duboko proživljavanje njegovih poruka izrodilo je
originalnim stihovima primjenjivim i u današnjem trenutku. Pjesma je po versima hrvatskim složena, povezuje stoljeæa hrvatske književnosti istom poveznicom – ljubavlju za pisanu rijeè i
nacionalnu književnost.

One koji možda još
uvijek dvoje oko istinitosti ovih navoda upuæujem na prvu objavu ove pjesme Ivice
Šušiæa u èasopisu Matice hrvatske Hrvatska
obzorja, Split, 2002., str.7. Potom je tiskana u zbirci „Plitvina“,
u nakladi Hrvatskoga kulturnog društva Napredak, Split, 2004., str. 64. Zadnja
objava je u gore navedenoj knjizi pjesama tiskanoj u nakladnièkoj kuæi Alfa,
2014., str.39.

Kako se osjeæa netko

èiji se stihovi prenose u tisuæama objava pod tuðim imenom? Zbunjeno. S nevjericom. Pokradeno. S druge strane, zar tisuæe objava na društvenim mrežama dovoljno ne govori o njihovoj vrijednosti? Stavljanje tih stihova u kontekst književnoga stvaralaštva velikoga Matoša otvara prostor zadovoljstvu. Kako ne osjeæati ponos kada pojedinci, institucije, portali nazivaju pjesmu vizionarskom velièajuæi je kao „najsnažniji krik za istinom i pravdom“?

Navodeæi najcitiranije
stihove ovih dana (Ivice Šušiæa, a ne A. G. Matoša):

…
Nad nama pletu neke èudne niti,

Hrvat
je opet tako teško biti…

izražavam nadu da oni
više nikada ne æe postati odraz naše zbilje.

Divna Šušiæ, prof. savjetnik

Split

IVICA ŠUŠIÆ

Roðen je u Splitu 1962. Podrijetlom iz Zagvozda.
Profesor hrvatskoga jezika i književnosti. Zvanje – profesor savjetnik.
Zaposlen u Prvoj gimnaziji u Splitu. Objavljuje pjesme, crtice, kratke priče, novele, eseje, studije, reportaže, struène èlanke … suraðujuæi s uglednim novinama i èasopisima. Priredio je za objavljivanje više djela drugih pisaca pišuæi predgovore, pogovore, prikaze te lektorirajuæi. Prouèava zavièajnu baštinu. Jedan je od boljih poznavatelja književnoga djela Ivana Raosa o èemu je objavio više studija. Bio je među osnivaèima i urednicima župnoga lista „Zagvozd“. Zastupljen je u više zbornika i antologija.
Za kratke priče je dobivao priznanja i nagrade.

Važnija djela:

„Lišnjak“,
pjesme i crtice, Imotska krajina, Imotski, 1998.

„Imotska
nova lirika“, antologija, (s Mladenom Vukoviæem),
HKD Napredak, Split; Matica hrvatska, Imotski, 2001.

„Plitvina“,
pjesme, HKD Napredak, Split, 2004.

«Naš
Zagvozd – nekad i sad», uvodni tekst u monografiji „Glumci u Zagvozdu“, Školska knjiga, Zagreb, 2008.

Pjesnici

hrvatski, antologija, audio CD, (pjesme odabrao i govori autor), Naklada Protuđer, Split, 2013.

Versi
hrvatski, zbirka pjesama, Alfa, Zagreb, 2014.